WIT IS OOK EEN KLEUR

Je zit buiten, je mooie aquarel-doos vol kleuren in de hand en dan zie je het: het gebouw waar je naar kijkt is wit. Je papier is ook wit. Wat nu?
In deze editie van **Zo kan het ook** wil ik je laten zien dat wit een belangrijke kleur is, soms belangrijker dan een van je 'echte' kleuren. Jazeker, wit is ook een kleur.
Kijk eerst goed naar wat je wilt tekenen en nog belangrijker: wat je wilt weglaten. In deze editie laten tien schetsers zien hoe ze dit hebben aangepakt.
Vooral als er veel wit in je tekening moet komen is het zinvol om vooraf te bedenken hoe je dat wilt oplossen.
Vaak teken je dan niets. Hoezo niets?
Kijk maar hoe deze tekenaars met weinig middelen een prachtige sfeer hebben getekend en het wezen van de omgeving hebben getroffen.
Als je op een **rood onderstreepte** link klikt, zie je nog veel meer (behalve hier).
Zo kan het ook.

ANNE ROSE

Fedde Tessa (Federico Tessandori) is architect en woont in Buenos Aires (Argentinië). Fedde loopt regelmatig langs dit witte gebouw van de spoorwegen aan de Avenida Paseo Colon. Hij had al een hele tijd zin om dit gebouw te tekenen, maar hoe pak je dat aan als je papier al wit is? Fedde heeft het handig opgelost: het gebouw heeft hij vrijwel helemaal wit gelaten en de lucht erachter heeft hij een stevige kleur gegeven. Hiermee benadrukt hij de spierwitte kleur van het gebouw. Wit, door iets niet te tekenen of te kleuren.
Facebook
Website
Instagram
Flickr

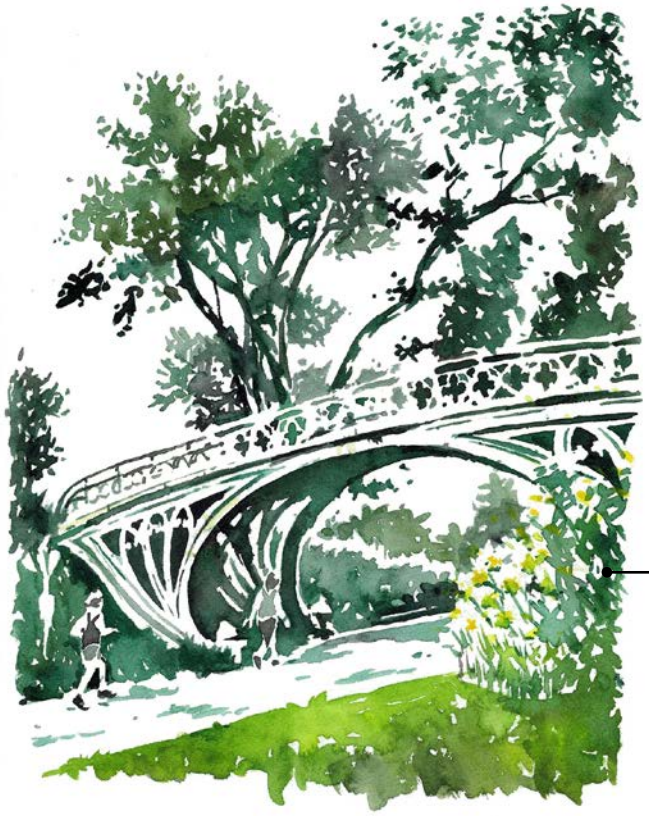

'Het is verfrissend om zorgvuldig te kijken, waarbij je richt op één object; daardoor heb je geen tijd om aan iets anders te denken'

Gavin Snider

Gavin Snider, kunstenaar, illustrator en ontwerper uit Brooklyn (New York, USA): 'Ik teken dingen die het onthouden waard zijn.'
'Dat tekenen werd bijna een soort therapie waarbij de tijd even lijkt te stoppen. Je kijkt naar een gebouw of object dat je nooit eerder goed hebt bekeken.
Het gaat me om zowel het tekenen zelf als om het gebouw. Als ik later de tekening weer zie, herinner ik me hoe het licht was, welke mensen er langs liepen.'
De tekeningen van Gavin weerspiegelen wat de stad voor hem zo spannend maakt om er te wonen en te werken. Snider besteedt meestal één tot twee uur aan een tekening. 'Ik wil door middel van mijn tekening een verhaal vertellen.'
In deze tekening, die Gavin in het Central Park maakte, heeft hij handig gebruik gemaakt van het witte papier: door de brug niet te tekenen en al het groen er omheen wel, spettert de witte brug van het papier af.

Instagram
Website
YouTube

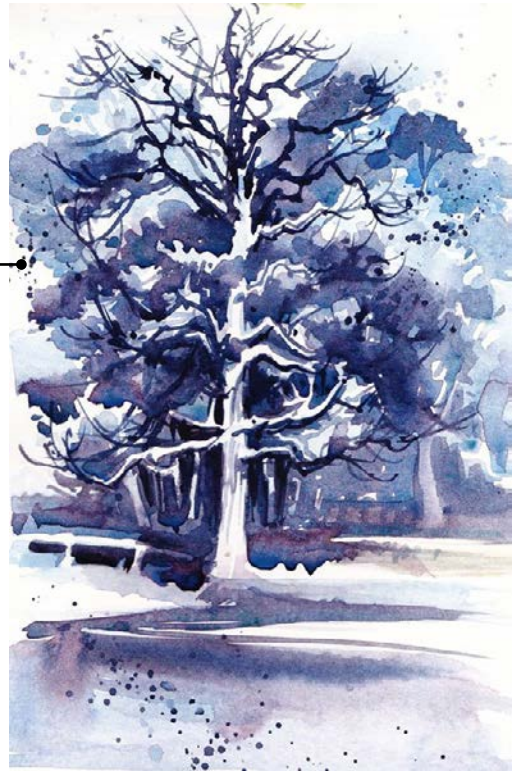

Chris Haldane is een gepassioneerd kunstenaar en urban sketcher uit Sydney (Australië). 'Tekenen heeft me altijd aangetrokken. Mijn favoriete onderwerpen zijn stedelijke en industriële onderwerpen, vooral sloop- en bouwplaatsen en de kranen die erboven zweven, zo erg zelfs dat ik de bijnaam Chris Halcrane heb gekregen! Maar onlangs ben ik ook verliefd geworden op het tekenen van bomen, misschien omdat het thuis opsluiten tijdens corona me een hernieuwde aandacht heeft gegeven voor de natuurlijke omgeving.'
In beide tekeningen heeft Chris slim gebruik gemaakt van het wit van het papier. De boom heeft ze direct op papier gezet, zonder eerst een schets met potlood te maken. Hetzelfde geldt voor de palmbomen in Milson Park, Kirribilli (New South Wales, Australië): de bovenkant van de palmbomen en de struiken heeft Chris niet getekend, en toch weten we precies wat we zien.

Facebook
Instagram
Flickr

Laurie Wigham is schilder en schetser en woont in San Francisco (Californië). Ze heeft bijna dertig jaar op de computer illustraties en technische ontwerpen gemaakt. Opeens had ze daar genoeg van en ze besloot om pen en papier weer op te pakken en de deur uit te gaan. Laurie tekent wat ze ziet en voelt. Ze gebruik bij voorkeur aquarelverf, houtskool, pennen en stokjes die ze in de inkt doopt.
Deze aquarel, *Vuile sneeuw en bemoste rotsen* maakte ze in het oude Donner Pass-gebied, toen de sneeuw smolt. Het was het laatste aquarel van de dag, snel geschilderd met dikke penselen. Laurie heeft knap gebruik gemaakt van het witte papier om de sneeuw aan te duiden. Rap, doelgericht, krachtig. Ze zegt zelf over dit werk: 'Oh, wat zou ik graag de hele dag in deze flow blijven schilderen.'
Facebook
Instagram
Flickr
Website

'Als mijn video één tekenaar weet te inspireren om een kwast en verf op te pakken, heb ik mijn doel bereikt'

Daniel Novotny

Daniel Novotny is kunstenaar, producent, oprichter van Atelier Novotny en woont en werkt in (Slowakije). Daniel: 'Ik werk graag met aquarel, het is snel en veelzijdig. Toen ik begon, heb ik al mijn geld uitgegeven aan de beste materialen, die echter geen betere artiest van me hebben gemaakt. Sindsdien heb ik besloten dat ik alleen goed papier, pigmentrijke verf en een platte kwast nodig heb, meer niet.'
Op YouTube kun je zien hoe Daniel werkt, ik heb er veel van geleerd. Kijk eens hoe soepel hij met de witte delen van zijn tekening omspringt. Hij kijkt eerst heel goed, zet laag over laag en weet dondersgoed waar hij zijn papier moet open laten.
'Bekwaam gebruik van wit van het papier, vooral in een aquarel, is belangrijk. Wit moet je bewust gebruiken. Met die witte vlakken suggereer de stevige vormen die vaak bepalend zijn voor je tekening. Kleine witte plekken in een groot kleurvlak brengen je tekening tot leven. Maak je witte vlakken altijd verschillend van grootte.'
De Amerikaanse kunstenaar Edgar Whitney zei: 'Geen deur blijft gesloten voor een koppige leerling.' Dat is het levensmotto geworden van Daniel. Zijn advies: 'Teken of schilder wat je graag tekent en doe dat elke dag.'
Facebook
Instagram
Website
YouTube

Franciel Jean Lucca omschrijft zichzelf als econoom en urban sketcher; hij woont in Bagé, Rio Grande do Sul (Brazilië). Jean is autodidact; als hij een gebouw tekent, zoekt hij altijd naar kenmerkende details die bepalend zijn voor de geschiedenis van zijn land.
Ook Jean tekent met takjes, die hij in Chinese of Oost-Indische inkt doopt. Hij tekent bij voorkeur met takjes van de jaboticaba (een van de meest opvallende fruitbomen uit de tropen) of jasmijn.
In dit geval heeft Jean met zwarte inktlijnen alleen het hoogstnoozakelijke getekend, en met verdunde inkt wat schaduw aangebracht. De kracht van deze tekening zit ' m in wat er niet is getekend, wat bewust is weggelaten.
Je moet maar durven; het werkt!

Facebook
Instagram
Website

Jochen Schittkowski is architect en woont in Castrop-Rauxel, Nordrhein-Westfalen (Duitsland). Jochen: 'Het schetsen van je omgeving vraagt je volledige concentratie. Als ik teken, wil ik eerst een tijdje op mijn gemak rondkijken om de verhoudingen, de kleuren en de details te bekijken, zodat ik begrijp wat ik wil tekenen. Ik wil de omgeving voelen. Zo een plek blijft me lang bij; als ik de tekening thuis weer zie, voel en ruik ik opnieuw hoe het daar was, dat heb ik niet als ik naar een foto kijk. Toen ik eens in Venetië tekende, liep er een Amerikaan langs en toen hij mijn schets van de kerk van San Giorgio Maggiore zag, zei hij tegen me: "Je bent een gelukkige man". Hij heeft gelijk.'
Deze tekening van het stadhuis van Durban (Zuid-Afrika) is met grote schwung gemaakt. Met alleen maar een paar lijnen en wat toefjes grijs en kleur. Ook hier is het wit van het papier doorslaggevend, de delen die niet zijn getekend.

Facebook
Flickr

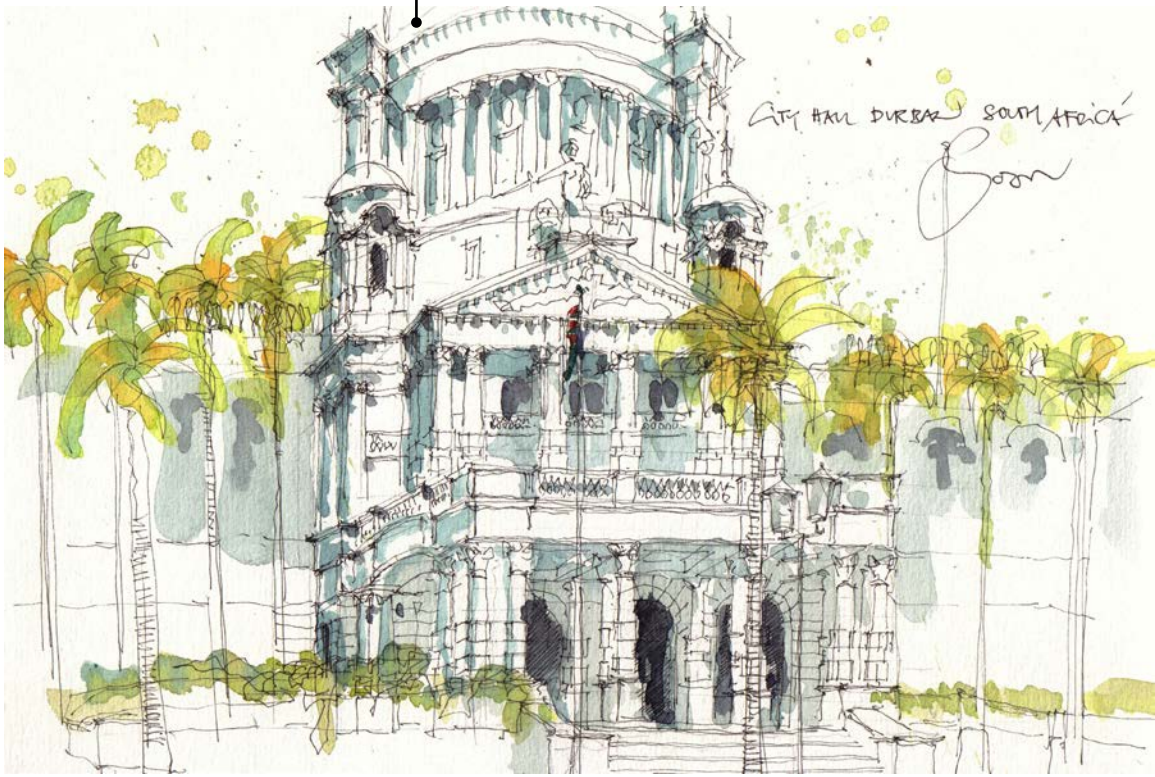

'Een tekening helpt me om de herinnering aan een plek beter te bij me te houden' **Jochen Schittkowsky**

Steve Faraday uit Karlsruhe hebben we eerder ontmoet, in aflevering 2 (Focus). Steve is een meester in het weglaten; hij weet feilloos wat hij in zijn tekening wil vertellen. Hij tekent meteen met een viltstift en vult de grotere vlakken met een penseelpen. Thuis scant hij zijn tekening en voegt soms digitaal een kleurvlak toe. Deze tekening heeft Steve een paar jaar geleden gemaakt in Faschina, een skigebied in Vorarlberg (Oostenrijk). Tja, hoe pak je dat aan, een tekening maken van een skigebied onder een dikke laag sneeuw? Nou, zó. Alles staat erop, met maar een paar simpele lijnen en vlakjes. In dit geval is Steve in zijn auto blijven zitten, omdat het buiten te koud was.

Instagram
Flickr
Tumblr

Lluis Bruguera Martí is een veelzijdige, gevoelige schilder uit Palafrugell (Spanje). Ook Luis kennen we, uit de blog over perspectief (5). Zijn penseel danst lichtvoetig over het papier, het lijkt eerder op een gedicht dan op een aquarel, een ritme van stiltes.
Lluis werkt op gevoel, hij probeert de essentie van zijn omgeving razendsnel op papier te vangen. Het wit van het papier is niet zomaar de achtergrond, maar een ruimte met betekenis, hij gebruikt dat bewust. Er staan maar een paar vlekjes op het papier, in simpele kleuren. En toch zien we precies wat Lluis bedoelde: een wit huis in Calella de Palafrugell, in de brandende zon. Hij stopt op tijd, zodat je zelf kunt interpreteren wat je ziet. *Less is more.* Kijk eens naar zijn werk, door op de links hieronder te klikken. Je ziet de ene na de andere verrassing.

Facebook
Instagram
Flickr
Website
Website

'Sta niet stil, blijf bewegen' **Lluis Bruguera Martí**

Ch'ng Kiah Kiean uit Penang (Maleisië) legt zich sinds een paar jaar volledig toe op zijn tekeningen. KK, zoals we Kiah Kiean meestal noemen, kennen we van de prachtige, zwarte inktlijnen. Hij probeert zijn eigen, hedendaagse interpretatie te geven van de klassieke Chinese tekening, waarbij wit niet zomaar een open ruimte is, maar juist een fundamenteel onderdeel vormt van de compositie. In zijn tekening lijken er lijnen te ontbreken, maar juist daardoor is het een krachtig beeld.

KK gebruikt meestal een geslepen takje van de waterjasmijn om mee te tekenen. Het voordeel daarvan is dat je lijnen onregelmatig en soms onvoorspelbaar zijn. Bovendien ligt deze manier van tekenen het dichtst bij de natuur, de basis. Hij is zorgvuldig als het gaat om de opbouw van de compositie. Hij kijkt goed, zweeft een paar minuten met zijn hand over het vel papier en gaat dan pas tekenen.

KK is genereus, deelt graag zijn ideeën en ervaring. Kijk eens naar de uitgebreide handleidingen die hij in de vorm van een pdf weggeeft (volgende pagina).

Over zichzelf: 'Ik vind niet dat ik succesvol ben, ik leer nog steeds. Lezen vind ik belangrijk: ik lees graag over de theorie van de Chinese tekenkunst. Het gaat niet alleen om oefenen; we moeten ook lezen om onszelf te verbeteren.'

Volgens KK kan iedereen tekenen: 'Als je naar buiten gaat, leer je van je omgeving, je let op de details. Blijf oefenen, dan word je vanzelf beter. Geef niet op.'

Facebook
Instagram
Website
YouTube

'Waarom zou ik het hele gebouw tekenen?
Ik ben vrij om te beslissen wat ik teken' **Ch'ng Kiah Kiean**

Hoe genereus KK is, zie je hier. Toen ik vroeg of ik de tekening van de vorige pagina in mijn verhaal mocht gebruiken, stuurde hij me twee extra tekeningen, die hij in Amsterdam heeft gemaakt, die opnieuw laten zien hoe belangrijk 'wit' in je tekening is.
Meer tekeningen van Amsterdam

Heb je de vorige afleveringen gemist van **Zo kan het ook**?
Hier kun je alsnog de vorige versies bekijken en downloaden:
1. zo-kan-het-ook-luchten
2. focus-wat-wil-je-tekenen
3. er-staat-een-boom-in-de-weg
4. kleurpotloden-wat-kun-je-ermee
5. hoezo-perspectief

Hoe doet KK dat toch, tekenen met een stokje? **Hier** kun je een pdf downloaden waarin hij het stap-voor-stap uitlegt.
En dan, heb je een stokje met een mooie punt eraan gesneden. **Wat nu?**

Van al deze tekeningen heb ik de maker benaderd en om toestemming gevraagd om de tekening te mogen plaatsen. @ Anne Rose Oosterbaan; vertaling: Nino van Vuuren.

De volgende keer: **Tekenen in de auto?**